

his, qui sive vocales preces recitent, sive per alii-
quod temporis spatium quotidie in lege Domini medi-
tarentur. Nos autem laudatissimis eorumdem præde-
cessorum nostrum exemplis incensi, non solum omnes,
& singulas indulgentias, peccatorum remissiones, &
penitentiarum relaxationes per eosdem nostros præde-
cessores pro recitandis quascumque vocales preces
(dummodo nunquam revocatae fuerint) aut quomodolibet
orantibus quocumque modo, sive ad tempus, sive
in perpetuum ad hanc usque diem concessas Apostoli-
ca auctoritate, tenore presentium, sub iisdem prorsus
modo ac forma confirmamus, & quatenus opus sit, de
novo concedimus: Verum etiam aliis insuper iis præ-
sertim, qui mentalis orationis, seu meditationis studio
operam dederunt ut infra, impertimur. Primum itaque
omnibus, & singulis sive qui tam in Ecclesiis, quam
alibi, & ubicumque locorum publicæ, & private quos-
cumque homines orandi, seu meditando rudes quomo-
documque orare, & meditari docuerint, sive qui pie
orandi, & meditando institutioni huiusmodi, ut præ-
mittitur, interfuerint, dummodo vere penitentes, ac sa-
cra communione refecti, qua vice id egerint, septem an-
nos, & totidem quadragenas de injunctis eis, seu aliis
quomodolibet debitis penitentis in forma Ecclesiæ con-
suetæ relaxamus. Iis vero tam docentibus, quam addis-
centibus, qui assidue præmissa peregerint, ac similiter
vere penitentes, ac sacra communione refecti, pro Chris-
tianorum Principum concordia, hæresum extirpatione,
ac Sanctæ Matr. Eccles. exaltatione, pias ad Deum pre-
ces effuderint semel in mense pro uniuscujusque com-
modo, & arbitrio plenariam omnium peccatorum suorum
indulgentiam, & remissionem, quam per modum
suffragii animabus Christianifidelium, quæ Deo in chari-
tate conjunctæ ab hac luce migraverint, applicare possint,
misericorditer in Domino concedimus. Insuper iis,
qui per duos quadrantes continuatos, vel saltem per
quadrantem horæ singulis diebus, & per totum mensem
orationi mentali dabunt operam, & vere penitentes, &
confessi SS. Eucharistiæ Sacramentum sumpserint, ac
pro Christianorum Principum concordia, hæresum ex-
tirpatione, & Sanctæ Matr. Eccles. exaltatione pias
ad Deum preces pariter effuderint, plenariam semel
quolibet mense omnium peccatorum suorum indulgentiam,
& remissionem; quam itidem per modum suffragii
animabus Christianifidelium, quæ Deo in charitate
conjunctæ ab hac luce migraverint, applicare possint,
auctoritate, & tenore similibus misericorditer in Do-
mino elargimur. Etsi autem juxta divinum Domini Nos-
tri Jesu Christi præceptum oporteat, ut quisquis oratu-
rus, ne ad instar hypocritarum videatur ab hominibus,
intret cubiculum suum, & clauso ostio oret coelestem
Patrem in abscondito; tamen cum ipse Dominus di-
xerit, quod ubi sunt duo, vel tres congregati in no-
mine meo, ibi sum in medio eorum; & Sanctus Joan-
nes Chrysostomus prædicet: esse in oratione cum fra-
tribus plus aliquid; videlicet concordiam, conspiratio-
nem, amoris conjunctionem, & charitatis clamorem
felici societate, ex qua orationes infirmiores, se simul
complexas, validiores in cœlum evehit; optimum es-
set, ubi commode fieri posset, ut quemadmodum in
nonnullis institutum esse accepimus, ita in omnibus,
& singulis diocesibus in more poneretur: nimirum,
ut singulis diebus, dato certo campanarum signo, si-
ve in Ecclesiis, dummodo totius populi multitudo unum
in locum, ubi oret, masculis à feminis seorsim collo-
catis, convenire facile possit, & nulla suboriatur con-
fusio, & inordinatio, sive in propria domo patresfa-
milias, eo aut alio opportuniori tempore ante imagi-
nem sacram cum tota familia convenientes orent. Ea
propter Vos Venerabiles Fratres rogamus, & in Do-
mino hortamur, ut omnibus, & singulis Ecclesiarum,
piorumque locorum, in civitatibus quidem Cathedrali-
bus, aliarumque præcipuarum Ecclesiarum; in oppidis
vero Parochialium Ecclesiarum Superioribus, ac Rec-
toribus injungatis, ut præmisso campanæ sonitu iis die-
bus, iisque horis, quibus vobis opportunius in Domi-
num visum fuerit, dando, decernendoque omnes Chris-

tidèles uniuscujusque curæ commissos, quos in unum
convenire contigerit, in mentalis orationis studio eru-
dire, sive per alios peritos erudiri faciant, atque ad
villam frequentandam accendere, & necessitatem, uti-
litatemque proponere, indulgentiarum thesauros, quos
de benigntate apostolica elargimur, explicare, & ad
ipsum ea, qua decet, pietate, reverentia lucrandos in-
flammare studeant, & enitarur, atque etiam, si com-
mode, ut præmittitur, fieri poterit, orationi mentali
in communi prædicta, ut dicitur, vacare, in eaque
exerceri faciant, & curent. Presentibus perpetuis fun-
turi temporibus valituris. Volumus autem, ut earum-
dem presentium literarum transumptis, seu exemplis
manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo per-
sonæ in dignitate ecclesiastica constitutæ munitis, ean-
dem prorsus fides adhibeatur, quæ adhiberetur eis-
dem presentibus, si forent exhibitæ, vel ostensæ. In-
terim Apostolicam Benedictionem Vobis, Venerabiles
Fratres, peramanter impertimur.

Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem sub
annulo Piscatoris die XVI. Decembris M. DCCXLVI.
Pontificatus nostri anno sexto. — Cajetanus Amatus.

Anno antecedenti super eodem argumento emanaverat
hoc aliud Decretum.

Cum Sacra Congreg. Indulgentiis, sacrisque reli-
quiis præpositæ humillime expositum fuerit, tribus die-
bus, scilicet Feria V. in Coena Domini, ac Parasceves,
& Sabbati Sancti, quibus incrementa SS. Corporis, &
Sanguinis D. N. Jesu Christi sacrificia ex ecclesiasticæ
discipline instituto offerri minime possunt, quoddam
pium exercitium in Urbe, & in aliquibus Italicis locis in-
troducitur inveniri sub hac lege, ut quisque spatio sal-
tem unius horæ omnibus, ac singulis præfatis diebus ora-
tioni mentali, vel vocali in suffragium animarum in
Purgatorii penis degentium vacare debeat, ut quo tem-
pore ipsæ fidelium defunctorum animæ suffragiis ex-
missarum celebratione provenientibus destituantur, alia
qua potest ratione valeant adjuvari, eadem Sacra Con-
gregatio die 6. Aprilis 1745. re mature perpensa, ad
laudabile huiusmodi institutum confovendum, omni-
bus & singulis utriusque sexus in Urbe, ac in Italia
Christianifidelibus, qui saltem corde contriti diebus in
Coena Domini, ac Parasceves, & Sabbati Sancti ora-
tioni mentali, vel vocali in suffragium fidelium defunc-
torum unam saltem horam devote impenderint, indul-
gentiam septem annorum, totidemque quadragenarum
animabus fidelium defunctorum applicabilem in per-
petuum concedendam esse censuit. De quibus facta per
me infrascriptum Secretarium die 10. ejusdem mensis
Sanctissimo Domino relatione, Sanctitas sua votum
Sacrae Congregationis approbando benigne annuit. —
C. Card. de Hieronymis Præf. — A. M. Erba Proto-
notarius Apostol. Secret.

Eandem Indulgentiam confirmavit SS. D. N. Papa
Benedictus XIV. die 4. Martii 1750. anno Jubilæi. Vide
verb. Jubilæum art. 1. n. 47.

Ut quisque sciat modum concludendi orationes, seu
collectas tum in missa, tum in divino officio, quidam
Sacer. Poeta sequentibus versibus omnino quotquot dati
possunt conclusiones univit, videlicet.

Per Dominum dicas, cum Patrem Presbyter oras,
Cum Christum memoras, per eundem dicere debes,
Cum Christo loqueris, qui vobis dicere queras,
Qui tecum, si sit collectæ finis in illo,
Et si Spiritus almus, ejusdem dicere debes.

Peccatorum orantium tria sunt genera. Alii scilicet
in statu peccati mortalis degunt, & se credunt
contritos, quamvis non sint. Eorum oratio rite institu-
ta à Deo exauditur. Alii dolent quidem de peccato, sed
non ita, ut ab eo se expediant; hi vero, ut eniti, ac se
liberare valeant, si ideo Deum deprecantur, ea saltem
impetrabunt, quæ ad æternam suam salutem pertinent.
Sunt tandem, qui nec dolent de peccato, nec enitun-
tur,

tur, ut è statu illo exeant, immo nec volunt, si quid
illi petierit à Deo vel spirituale, vel temporale, raro
exaudiuntur. Ita ex Suarez, Instit. Eccles. 62. §. 10. *

* Orationes præter eas, quæ in Ecclesia receptæ
sunt, in Sacris Ritibus non sunt admittendæ; Benedic-
ti XIV. tom. 1. const. 89. incip. Inter omnes §. 18.
Orationes, seu preces publicæ, earumque formulae ab
ecclesiastica auctoritate indicendæ sunt, & designandæ:
idem const. 82. incip. Quemadmodum.

Oratio in communi suadetur, & laudatur; idem
tom. 2. const. 23. incip. Quemadmodum nihil: Ora-
tionum vocalium recitatio laudatur, & confirmantur in-
dulgentia eas recitantibus concessa; idem ibid. Oratio-
nis mentalis exercitium docentibus, illamque peragen-
tibus novæ indulgentiæ conceduntur; idem orationem
mentalem per mensem peragentibus, & confessis, ac sa-
cra communione refectis, indulgentia plenaria concedi-
tur; idem ibid. Vide supra n. 32. ubi affertur integra
dicta constitutio. *

ORATORIUM.

SUMMARIUM.

- ORATORIUM genericè captum quid sit.
- Oratorium pro missis celebrandis aliud est publi-
cum, & aliud est privatum.
- Oratorium publicum pro missis celebrandis quale
sit, & debeat esse.
- Oratorium privatum pro missis celebrandis quale
sit, & debeat esse.
- Affertur decretum Clementis XI. de celebratione in
Oratoriis privatis.
- Affertur formula indulti pro Oratorio privato.
- Affertur clausula, quæ solet poni pro infirmo, etiam
nobili.
- Quadrupliciter species solent Oratoria privata concedi,
& assignantur.
- Ad uberiorem notitiam juvat expendere singulas
clausulas supradictæ formulæ solita communiter
dari in concessione Oratorii privati.
- Expenditur prima clausula: Qui ut asseris de no-
bilitate genere, &c. quæ importat veram nobilitatem
ab ascendentibus derivatam, & sufficit sola nobi-
litas patris.
- An sufficiat sola nobilitas matris.
- Expenditur secunda clausula: In privato Domus
tuæ, &c. quæ non privatur indultarium hoc privi-
legio, etiamsi mutet domicilium, & illud trans-
ferat etiam in aliam diocesim.
- In tali casu debet approbari ab Ordinario illius
civitatis seu diocesis, ad quam Oratorium trans-
fertur.
- Est probabilis debet iterum approbari, etiamsi
transferatur de una in aliam domum intra eam-
dem civitatem, seu de uno loco ad alium intra
eamdem domum.
- In casu vero, quod verba illa: Solitæ habitationis
in diocesi N. existentis, seu civitatis N. vel dio-
cesis N. posita sint in indulto restrictivo, & ta-
xativo, transferens habitationem ab una ad aliam
diocesim, non trahit secum privilegium Oratorii
privati.
- Privilegiatus potest probabiliter, tam in civitate,
quam ruri, dum ibi commoratur, uti Oratorio pri-
vato, ita tamen, ut interim non utatur eo, quod
est in civitate.
- Tertia clausula: Decenter muro extructo, & orna-
to, denotat, quod locus, in quo vult erigi Ora-
torium, debet esse decens, muro clausus saltem
à tribus lateribus, ornatus, & instructus omni-
bus spellestibus necessariis ad Sacram facien-
dum, & ab omnibus domesticis usibus liber, &
segregatus.
- Unde supra cubiculum Oratorii, seu supra Capel-
læ, BIRIOTA, Tom. VI.

lam non debet retineri lectus ad dormiendum, aut
alia res profana.

- Potest tamen privilegiatus, si nolit amplius uti
privilegio, pro suo libito convertere Oratorium in
usus profanos.
- Si autem privilegiatus velit iterum tale Oratorium
profanatum remittere ad usum celebrandi Sacrum,
indiget nova approbatione Ordinarii.
- Quarta clausula: Per Ordinarium loci prius visi-
tando, &c. indicat non posse valide Oratorium
constitui, nisi præcedat visitatio, & approbatio
Ordinarii, ejusque licentia.
- Sufficit tamen, si semel visitetur, & approbetur,
& licentia obtineatur ab Ordinario loci, vel ejus
Vicario, seu Delegato, aut Vicario Capitulari.
- Ordinarius adinveniens Oratorium præditum omni-
bus requisitis in indulto, tenetur approbationem, &
licentiam concedere.
- Ex justa causa potest tamen eam non concedere, &
concessam revocare, donec Oratorium sit decenter
instructum omnibus in indulto requisitis.
- Privata Oratoria post primam visitationem non pos-
sunt amplius de Jure visitari ab Episcopo.
- Antequam Episcopus per viam denuntiationis, & in-
quisitionis potest accedere ad ipsa Oratoria privata,
ut videat quomodo se habeant, & an decenter reti-
neantur, & custodiantur.
- Episcopus non potest concedere licentiam celebrandi
in Oratoriis privatis.
- Immo Episcopi neque possunt concedere licentiam
domi celebrandi, ut infirmus pro Viatico commu-
nicetur.
- Potest tamen Episcopus concedere licentiam eri-
gendi Oratorium in domo privata, & inibi per
modum habitus semper celebrandi; dummodo ta-
le Oratorium habeat publicum ingressum, & egres-
sum.
- Privilegium Oratorii durat durante vita illius, cui
facta est concessio, eoque mortuo, finitur, nec trans-
it ad heredes.
- Mortuo Summo Pontifice, qui concessit, & Ordina-
rio, qui approbavit Oratorium, non perit Oratorii
concessio.
- Immo indultum Oratorii non perit mortuo Pontifi-
ce concedente, etiamsi ante ipsius mortem nondum
fuerit ab Ordinario approbatum, & executioni de-
mandatum.
- Quinta clausula: Unam missam pro unoquoque die,
clare demonstrat non posse ibi celebrari, nisi uni-
cam missam pro quolibet die.
- Unde tam celebrans, quam celebrare faciens in dic-
to Oratorio alteram missam, & plures, peccant
mortaliter.
- Sexta clausula: Dummodo in eadem domo celebra-
di licentia, &c. aperte ostendit, quod in eadem
domo nequeunt esse plura Oratoria, & quod idem
Oratorium nequit suffragari quoad satisfaciendum
præcepto audiendi missam pluribus Dominis, & Fa-
miliis distinctis.
- Unde, si in eadem domo sint duo Domini cum suis
distinctis Familiis, & uterque impetraverit in-
dultum Oratorii, itis qui posterius impetravit, non
poterit eo uti, durante indulto pro eadem domo prius
impetrato.
- Cessante autem primo indulto incipit valere secundum
posterius impetratum pro eadem domo.
- Si autem plures familiae habitent in domo divisa in
plures distinctas partes, potest pro quolibet habere
locum privilegium Oratorii privati.
- Item, si domus pluribus Solaris constet, & in ip-
sis constituantur diversæ habitationes, pro diver-
sis familiis, erunt diversæ domus juxta diversita-
tem solariorum.
- Septima clausula: Per quemcumque Sacerdotem ab
Ordinario approbatum, &c. indicat Sacerdotem ibi
celebraturum debere habere à suo respectivo Su-
periore approbationem, saltem generalem, & li-
cen-

- centiam saltem tacitam, seu non prohibitionem ibi celebrandi.
- 41 Unde, si quis ex rationabili causa positive inibi beretur a suo respectivo Superiore, graviter peccaret ibi celebrando.
- 42 Non requiritur tamen pro ibi celebrando licentia Parochi.
- 43 Octava clausula: Sine Jurium Parochialium præjudicio, denotat, quod in his privatis Oratoriis non potest exerceri ullum munus Parochiale sine licentia Ordinarii, vel Parochi.
- 44 Hinc non possunt ibi exigi decimæ, primitiæ, seu oblationes, quæ de Jure dantur Parocho; nec potest ministrari Sacramentum Eucharistia tempore Paschatis sine licentia Parochi, aut Ordinarii; nec denuntari matrimonia, aut hujusmodi.
- 45 In his privatis Oratoriis potest ministrari Sacramentum Penitentia, & Eucharistia, si id non sit per speciale aliquam constitutionem expresse prohibendum.
- 46 Immo plurimi Doctores tenent posse Regulares in Oratoriis privatis Eucharistiam extra festum Paschatis ministrare, etiam Episcopis contradicentibus.
- 47 Consultus tamen est id non facere, Episcopis contradicentibus.
- 48 Sacerdotes autem seculares non possunt ibi ministrare nisi de licentia saltem præsumpta, & tacita Episcopi, vel Parochi.
- 49 Nona clausula: Exceptis diebus Paschatis, &c. exceptis solemniora quedam festa hic assignata, in quibus non licet in Oratoriis privatis missam celebrare.
- 50 Hinc, si quis in diebus festis exceptis celebret, vel celebrari faciat in Oratoriis privatis, graviter, & dupliciter peccat.
- 51 Decima clausula: In tua, & familiae tuæ presentia, &c. designat personas, quæ in indulto comprehenduntur, & hic assignantur.
- 52 Famili, & famule non veniunt hic nomine familiae.
- 53 Unde sequendi non sunt Doctores tenentes posse famulos & famulas sibi celebrari facere missam, eamque audire & satisfacere præcepto in Oratorio privato sine presentia personarum, quarum contemplatione concessum est indultum.
- 54 Possunt tamen missam sibi facere celebrare, & eam audiendo satisfacere præcepto in Oratorio privato sine presentia domini omnes illi, qui sunt de familia agnativa, & cognativa indultarii; dummodo habitent cum ipso indultario, & ipsius sint comenales; aut nunc attendenda est novissima dispositio, quæ adducitur.
- 55 Pater, mater, filii, ac filia, fratres, & sorores privilegiati, eorumque uxores, ac viri, non gaudent tali privilegio, si habitent in eadem domo, sed vivant suis expensis propriis.
- 56 Undecima clausula: Necnon in hospitium tuorum nobilitatis presentia, denotat, quod duplex conditio debet concurrere, nempe quod sint hospites, & quod sint nobiles.
- 57 Non requiritur tamen in ipsis nobilitas ex genere, sed sufficit quæcumque alia nobilitas.
- 58 Hospitium appellatio qui veniant.
- 59 Qui veri sunt hospites, si ex aliquo accidenti absint die festo indultarii, possunt sibi facere celebrari missam, eamque audiendo satisfacere præcepto in dicto Oratorio absque presentia Domini.
- 60 Duodecima clausula: Volumus autem, quod familiares servitibus tuis, &c. aperte demonstrat, quod illi familiares, qui non sunt actu necessarii servitibus domini tempore dictæ missæ, non satisfaciunt ibi præcepto, quomvis ejus expensis vivant, & comenales sint.
- 61 Necessitas servitibus in dictis familiaribus requisita, qualis debeat esse.
- 62 Affertur notabilis advertentia.

- 63 An celebrans, & Minister satisfaciunt in Oratorio præcepto audiendi missam, ad n. 64.
- 64 In Oratorio privato, in quo ex justa causa ab Apostolica Sede conceditur facultas celebrandi missam in die Nativitatis Domini, possunt, & debent celebrari omnes tres missæ.
- 65 Habens Bullam Cruciatæ non satisfaciunt præcepto audiendi missam in privato Oratorio.
- 66 Oratoria, quæ sunt in aulis publici palatii civitatis, ubi Senatores conveniunt, sunt privata, adeoque opus est indulto Summi Pontificis, ut ibi celebrari possint.
- 67 In capellis carcerum publicorum potest quolibet die missa celebrari, & ab omnibus ibi missam audientibus satisfieri præcepto.
- 68 Item potest satisfieri præcepto, audiendo missam in Oratoriis privatis Episcoporum.
- 69 Etiam sint Episcopi Titulares. Non possunt autem Episcopi uti Oratorio privato extra domum propriæ habitationis; juxta tamen posteriorem Pontificum declarationem, seu explicationem.
- 70 Item potest satisfieri præcepto, audiendo missam in Oratoriis privatis Cardinalium.
- 71 Regulares possunt in suis Conventibus habere Oratoria privata absque alio indulto.
- 72 Quoad hæc Oratoria non sunt revocata privilegia Regularium à Concilio Tridentino.
- 73 Et dato etiam, quod essent revocata quoad hæc Oratoria, fuerunt per posteriorem concessionem innovata.
- 74 Nec etiam quoad hæc Oratoria privata sunt revocata privilegia Regularium in novissimo decreto Clementis XI. de celebratione in Oratoriis privatis.
- 75 In supradictis privatis Regularium Oratoriis possunt omnes fideles missam audire, & satisfacere præcepto.
- 76 Quid circa hoc sentiant aliqui.
- 77 An Regulares possint habere Oratoria privata etiam extra Conventus in grangiis, & domibus ruralibus utilitatibus, & recreationis causa acquiritis.
- 78 Ut Regularium privata Oratoria legitime erigantur, & deputentur, quid requiratur.
- 79 Regulares nequeunt erigere altare portatile in domo privata Conanguineorum, & ibi celebrare pro ministrando Viatico Regulari ibi esistenti graviter infirmo.
- 80 Non permittitur à Sacra Congregatione Oratorum cum beneficio in domo privata; immo Sacra Congregatio Immunitatis ad tollenda inconvenientia mandat Capellam cum beneficio esse removendam à domo privati.
- 81 Quoad Oratoria privata attendenda nunc est novissima dispositio Benedicti XIV. quæ assignatur.
- 82 Oratorium publicum, facta prius legitime translatione onerum, potest, clausa janua via publica, reduci ad Oratorium privatum.
- 83 In Oratorio privato, in quo adest Apostolica facultas celebrandi missam in die Nativitatis Domini, possunt celebrari ab eodem sacerdote omnes tres missæ.
- 84 Oratoria privata non solent facile concedi in domibus mulierum in communi viventium.
- 85 Oratorium esse publicum probatur ex multis, & adducuntur ad id plures Resolutiones Sacrarum Congregationum, ad n. 91.
- 86 Quomvis supra Oratorium, seu Capellam, aut Ecclesiam magnatum esse camera, vel loca ad usum profanum: Subtus tamen ipsa possunt esse horrea, cellæ vinaria, aut apothecæ.
- 87 Oratorium permittitur in collegio, ut in eo valeant quolibet die, etiam festo solemniter, celebrari Missæ, & Sacramenta administrari Conventibus, Discipulis, aliisque ibi degentibus, excepta tamen communione Paschali.
- 88 Subnectuntur Supplementa Auctoris, ad n. 99.

Ad-

100 Additiones ex aliena manu.

Adducitur ultimo loco ad litteram novissima constitutio Benedicti XIV.

ORATORIUM generice captum est locus aptus ad orandum, præsequæ Deo offerendas; Barbosa lib. 2. Juris eccles. univers. cap. 8. num. 1. & alii communiter. Oratorium pro missis celebrandis aliud est publicum, & aliud est privatum; Communis. Oratorium publicum pro missis celebrandis est illud, quod auctoritate Episcopi est erectum, & ad Dei cultum tantummodo perpetuo dedicatum, habens aditum, & liberum ingressum in viam publicam, & pariter egressum in viam communem; colligitur ex cap. Oratorium 6. & cap. In Oratorio 7. dist. 42. cap. Quidam 10. caus. 18. q. 2. cap. Nemo 7. dist. 1. de consecrat. & authent. Ut nullus fabricet Orator. Et quod Oratorium publicum debeat habere portam continuo apertam correspondentem in publicum, declarat Sacra Congreg. Episcop. 22. Septembr. 1719. apud Ursayam in miscellan. Sacro, & profano 1. lit. O num. 69. & Sacr. Congreg. Conc. in Savonien. 28. Julii, & 9. Septembris 1724. & sæpe alibi. Oratorium privatum pro missis celebrandis est illud, quod intra domesticos parietes in angulis domus private non habens ingressum, vel egressum in viam publicam, ex concessione Sedis Apostolicæ, sub certis clausulis, & recognitione, & approbatione Ordinarii, est ad id ad tempus destinatum, ut colligitur ex formula ordinaria indulti, & ex novissimo decreto Clementis XI. de celebratione in Oratoriis privatis edito die 13. Decembris 1703. Quod decretum, & formula indulti, ut ab omnibus percipiatur, & plane observentur, hic ad litteram dantur.

DECRETUM CLEMENTIS XI.

De celebratione in Oratoriis privatis.

QUONIAM Sancta sancte tractanda sunt, ac præsertim tremendum incruenti Sacrificii mysterium, quod omni Religionis cultu, & veneratione peragendum est; propterea super observandis & evitandis in celebratione missarum in Sacrosanctis (Ecclesiasticis) Conciliis, à præsertim Tridentino sub cap. unico, sess. 22. inter cetera statum est, ut tantum Sacrificium solummodo in ecclesiis, aut oratoriis divino tantum cultui dicatur celebraretur, præcipiendo Episcopis, & locorum Ordinariis, ne privatis in domibus, atque omnino extra ecclesias peragi patenterent: ac subinde Sacra Congregatio Eminentissimorum, & Reverendissimorum S. R. E. Cardinalium ipsius Concilii Tridentini executioni, & interpretationi præpositorum sæpe sæpius per opportuna decreta obrepentes abusus eliminavit; modernis tamen temporibus innotuit Sanctissimo Domino Nostro, quod nonnulli Episcopi sub prætextu privilegiorum capellis episcopalibus competentium, & complures Regulares, sub prætextu privilegiorum, quæ ipsis à Sancta Sede indulta noscuntur, per hujusmodi privilegiorum dilatationem, se potius excessum, & abusum in nonnullis diocesis, præsertim regni Neapolitani, ac in ipsa Neapolis civitate, ea sibi licere putant, quæ permissa non sunt, quominus prohibita; Siquidem nonnulli Episcopi etiam in aliena diocesi, & extra domum propriæ habitationis, in privatis laicorum domibus erigi faciunt altare, ibique per unum, aut plures ex suis Capellanis vivificant Christi Hostiam immolare; Regulares vero in quibusdam magnatum, seu aliarum nobilium personarum privatis Oratoriis, quæ certis quandoque ex causis à Sede Apostolica concedi solent, celebrare audent, vel plures missas, quàm in ipsis celebrare sibi indultum, vel absque presentia personarum, quarum contemplatione gratuita concessio emanavit, vel extra debitæ horas, & post meridiem, vel illis etiam diebus, quibus per constit. diocesanas, aut etiam per decreta Sacr. Congr. Conc. celebrari prohibetur, aut quæ in ipsismet indultis Apostolicis excipiuntur, quomodo

FERRAS. BIBLIOT. TOR. VI.

nus in iis celebrari possit: aut etiam altari portatili uti non verentur, in Sanctarum Sanctionum contemptum, ac Sanctissimi Sacrificii irreverentiam.

Quamobrem ad abusus hujusmodi eliminandos, & ad instaurandam venerationem tremendo ministerio debitam, idem Sanctissimus Dominus Noster ex unanimi voto Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium Concilii Tridentini Interpretum inherendo declarationibus, alias hac de re editis, expresse declarat, Episcopis, & his Majoribus Prælatibus, etiam Cardinalibus dignitate fulgentibus, neque sub prætextu privilegii clausi in corpore Juris, nec alio quocumque titulo, ullo modo licere extra domum propriæ habitationis in domibus laicis, etiam in propria diocesi, quod fortius intelligitur in aliena, etiam si diocesani consensus adhiberetur, erigere altare, ibique Sacrosanctum missæ sacrificium celebrare, seu celebrari facere, ac pari modo in Oratoriis privatis, quæ per Sanctam Sedem concessa fuerint, non licere Regularibus cujusvis Ordinis, aut Instituti, seu Congregationis, etiam Societatis Jesu, aut etiam cujuscumque Ordinis Militaris, etiam Sancti Joannis Hierosolymitani, aut aliis quibuscumque Sacerdotibus, etiam si essent Episcopi, in iis celebrare in diebus Paschatis, Sanctissimæ Resurrectionis, Pentecostes, Nativitatis Domini Nostri Jesu Christi, aliisque anni festis solemnioribus, ac diebus in indulto exceptis, in reliquis vero diebus prædictis Regularibus, seu Sacerdotibus quibuscumque etiam Episcopis, in præfatis Oratoriis celebrare non licere, ubi etiam unica missa, quæ in indulto conceditur, celebrata fuerit, super quo celebraturus teneatur diligenter inquirere, & de eo se optime informare; atque illa etiam in casibus permissis celebrari nequeat post meridiem; demandando propterea ulterius, ac declarando in omnibus hujusmodi casibus personas quascumque dictas missas audientes, in nullatenus Beneficis præcepto satisfacere. Quo vero ad altare portatile, iterum inherendo declarationibus supradictis, censuit, licentias, seu privilegia concessa nonnullis Regularibus in cap. In his, de privileg. & per alios Summos Pontifices aliis Regularibus communicata, utendi dicto altari portatili, in eoque celebrandi absque Ordinariorum licentia in locis, in quibus degunt, omnino revocata esse per idem Sacrum Concilium, & propterea eosdem Regulares prohibendos, ne illis utantur, ac mandandum, prout præsentis decreti tenore mandat Episcopis, aliisque Ordinariis locorum, ut contra quoscumque contravenientes, quamvis Regulares, procedant etiam tamquam Sedis Apostolicæ Delegati, ad penas præscriptas per idem Sacrum Concilium in dicto decreto sess. 22. usque ad censuras late sententiæ, tributa etiam eisdem facultate per hoc decretum, ita procedendi, perinde ac si per S. Sedem specialiter concessa fuissent. Et ita Sanctitas sua declarat, & servari mandat. Romæ hac die 15. Dec. 1703. B. Card. Panciatius Præf. Joam. Dominicus Thomas Episcopus Cyrenen. Sacr. Congr. Secret.

Die 8. mensis Januarii 1704. supradictum decretum affixum, & publicatum fuit in Monte Ciritorio Curie Innocentianæ, ac aliis locis solitis, & consuetis Urbis per me Nicolaum Vasellum SS. D. N. Papæ Cuis. Pro N. D. Mag. Curs. Thomas Orlandus Ap. Curs. Formæ indulti, ut referunt Quarti Commentar. in Rubricis Missalis parti. 3. tit. 10. sect. 2. Gobat tom. 1. tract. 5. num. 347. Monacell. tom. 4. supplement. ad 2. tom. num. 470. & alii, solet esse tenor sequentis.

Ccc 2

libero, per Ordinarium loci prius visitando, & approbando, ac de ipsius Ordinarii licentia, ejus arbitrio duratura, unam missam pro unoquoque die, dummodo in eadem domo celebrandi licentia, quæ adhuc duret, alteri concessa non fuerit, per quemcumque Sacerdotem ab eodem Ordinario approbatum Secularium, seu Regularem, sine tamen quoruncumque Jurium Parochialium præjudicio, ac Paschatis Resurrectionis, Pentecostes, Nativitatis Domini Nostri Jesu Christi, aliisque solemnioribus anni festis diebus exceptis, in tua, ac familiarum, & hospitum Nobilium tuorum præsentia celebrari facere libere, & licite possis, & valeas, Auctoritate Apostolica tenore præsentium concedimus, & indulgemus, non obstantibus, &c. Volumus autem, quod familiares servitius tuis tempore dictæ missæ actu non necessariis ibidem missæ hujusmodi interessentes ab obligatione audiendi missam in Ecclesia diebus festis de præcepto minime liberi censeantur. — Dat. Romæ, &c. 17

Pro infirmo autem etiam Nobili solet poni semper sequens clausula. "Tibi, ut etiam diebus, ut præferuntur, exceptis, si in illis ob infirmitatem de domo egredi non poteris, in dicto Oratorio prædictam unam missam celebrari facere, ac illam cum una persona servitius tuis necessaria dumtaxat audire libere, & licite valeas. Vel in tua, ac unius personæ servitius tuis necessaria dumtaxat præsentia, celebrari facere libere, & licite possis, & valeas. Volumus autem, quod alii præter supradictam personam missæ hujusmodi ibidem interessentes ab obligatione audiendi missam in Ecclesia diebus festis de præcepto minime liberi censeantur." Sic refert Monacell. tom. 1. tit. 13. form. 1. sub num. 31.

Quadruplicis speciei solent Oratoria privata concedi. Primo pro civitate, & omnibus locis, sive ea sint oppida, sive villæ, sive domania unius diocesis; & indultum hujus Oratorii conceditur solum personis nobilibus exercentibus jurisdictionem temporalem altam, vel bassam in aliquo loco, qui specificari debet; & tale indultum solet concedi cum clausulis contentis in formula adducta sub num. 6. Secundo pro rure tantum, sive pro locis, seu habitationibus extra urbem, vel oppidum sitis; & indultum hujus Oratorii conceditur etiam personis, quæ non sunt nobiles, & nullam exercent jurisdictionem temporalem in aliquo dominio. Tertio pro infirmis nobilibus (sive jurisdictionem temporalem exercent, sive non) quod convenit in omnibus cum Oratorio primi generis, præterquam quod valeat tantum pro eo tempore, quo Orator ob infirmitatem de domo ad audiendam missam egredi nequit, & nulla anni festivitatis etiam solemnissima excipiatur, & una sola persona suis servitius necessaria, præcepto audiendi missam satisfacere in illis possit, ut patet ex clausula adducta supra num. 7. Et hoc indultum potest etiam impetrari pro conjuge, patre, matre, filio, filia, fratre, & sorore infirmis, si simul habitent: tunc enim ad tenorem supplicationis in eodem Brevi exprimantur. Quarto pro itinerantibus, & vocatur altare portatile, quod solet concedi cum sequentibus clausulis. 1. Ut persona sit nobilis, sive jurisdictionem temporalem exercent, sive non. 2. Ut valeat tantum, v. gr. per Italiam, Germaniam, Galliam, Hispaniam, & hujusmodi. 3. Ut valeat tantum in actuali itinere, & quidem, ubi missarum commoditas deest. Ceterum ejusmodi missæ interesse possunt valide omnes comites itineris. Taxa pro dictis indultis obtinendis solet esse 12. scuta. Sic P. Etiam loc. lib. 6. p. 3. n. 921. §. De Oratoriis; ubi dat etiam modum, & formam ipsa indulta petendi.

Hic ad uberiores notitiam juvat expendere singulas clausulas supradictæ formulæ solite communiter dari in concessione Oratorii privati, & adductæ sub n. 6.

Prima clausula: Qui, ut asserit, de nobili genere procreatus existit; importat veram nobilitatem ab ascendente derivatam; & sufficit sola nobilitas patris, ut tenet Communis Doctorum. An autem sufficiat sola nobilitas matris? variant Doctores: Monacell. enim tom. 4. supplement. ad tom. 2. num. 476. & sequent.

Quarta clausula: Per Ordinarium loci prius visitando, & approbando, ac de ipsius Ordinarii licentia, ejus arbitrio duratura, unam missam pro unoquoque die, dummodo in eadem domo celebrandi licentia, quæ adhuc duret, alteri concessa non fuerit, per quemcumque Sacerdotem ab eodem Ordinario approbatum Secularium, seu Regularem, sine tamen quoruncumque Jurium Parochialium præjudicio, ac Paschatis Resurrectionis, Pentecostes, Nativitatis Domini Nostri Jesu Christi, aliisque solemnioribus anni festis diebus exceptis, in tua, ac familiarum, & hospitum Nobilium tuorum præsentia celebrari facere libere, & licite possis, & valeas, Auctoritate Apostolica tenore præsentium concedimus, & indulgemus, non obstantibus, &c. Volumus autem, quod familiares servitius tuis tempore dictæ missæ actu non necessariis ibidem missæ hujusmodi interessentes ab obligatione audiendi missam in Ecclesia diebus festis de præcepto minime liberi censeantur. — Dat. Romæ, &c. 17

Quarta clausula: Per Ordinarium loci prius visitando, & approbando, ac de ipsius Ordinarii licentia, ejus arbitrio duratura, unam missam pro unoquoque die, dummodo in eadem domo celebrandi licentia, quæ adhuc duret, alteri concessa non fuerit, per quemcumque Sacerdotem ab eodem Ordinario approbatum Secularium, seu Regularem, sine tamen quoruncumque Jurium Parochialium præjudicio, ac Paschatis Resurrectionis, Pentecostes, Nativitatis Domini Nostri Jesu Christi, aliisque solemnioribus anni festis diebus exceptis, in tua, ac familiarum, & hospitum Nobilium tuorum præsentia celebrari facere libere, & licite possis, & valeas, Auctoritate Apostolica tenore præsentium concedimus, & indulgemus, non obstantibus, &c. Volumus autem, quod familiares servitius tuis tempore dictæ missæ actu non necessariis ibidem missæ hujusmodi interessentes ab obligatione audiendi missam in Ecclesia diebus festis de præcepto minime liberi censeantur. — Dat. Romæ, &c. 17

Secunda clausula: In privato domus tua solita habitationis in diocesi N. existentis Oratorio, non privat indultarium hoc privilegium, etiamsi muet domicilium, & illud transferat, etiam in aliam diocesim, quia, cum hoc privilegium sit personale, immediate concessum personæ ratione sui, debet sequi personam quocumque se transferat, & figat habitationem; illa enim clausula, in diocesi N. existentis, non apponitur restrictive seu taxative, sed solum demonstrative in hunc sensum, solita tua habitationis, quæ nunc existit in diocesi tali; et vel maxime quod sepe in indultis reperitur dumtaxat scriptum Tibi diocesi N. Ita Angelus, Sylvester, Salas apud Bonacinam de dispensation. pund. 10. §. 2. Quintanadven. Pellizarius, Barbosa, Aversa, Tamburino, & alii, quos citant, & sequuntur Diana part. 9. tractat. 1. resolut. 7. La Croix lib. 6. part. 2. num. 269. Quarti loc. cit. dub. 1. difficult. 2. & ita tenet etiam Card. Petra loc. cit. num. 32. & seq. cum Navar. Amostaz, Pasqualig. & aliis ibi citatis, ubi advertit, quod, cum motuum concessionis hujus privilegii non sit locus, seu diocesis, sed sola persona; & locus, seu diocesis in indulto non apponitur taxative, seu respective; sed solum demonstrative: idem tenet Pignatell. loc. cit. num. 51. & 59. ubi insuper ex duabus decisionibus Rota addit, quod in casu dubio; an verba illa civitatis N. seu diocesis N. stent demonstrative, an vero taxative? Censentur stare demonstrative. In tali autem casu debet approbati ab Ordinario illius civitatis, sive diocesis, ad quam Oratorium transferatur, ut tenent omnes supracitati Doctores. Et probabilius debet iterum approbati, etiamsi transferatur solum de uno in aliam domum intra eandem civitatem, seu de uno loco ad alium intra eandem domum, quia prima approbatio non extendebat se ad hunc locum, tum quia in hac mutatione irrepere potest aliquod indecens contra tenorem indulti; adeoque necessaria est nova approbatio; Pignatell. loc. cit. num. 57. & 59. Tamburino. Quarti, & La Croix locis citatis, & alii contra Quintanadven. Dianam & aliquos alios volentes non esse opus nova approbatione, si fiat mutatio loci in eadem civitate, vel domo.

In casu vero, quo verba illa Solite habitationis in diocesi N. existentis, seu civitatis N. vel diocesis N. aut hujusmodi posita sint in indulto restrictive, & taxative, quæ referant privilegium ad locum, ac proinde ipsum certe, & clare restringant ad locum, transferens habitationem ab una ad aliam diocesim, non trahit secum privilegium Oratorii privati, quia quamvis privilegium sit personale, & sequatur personam, potest tamen a concedente restringi ad certum locum, & operari, ut persona censatur privilegiata tantum in illo loco, ita ut sequatur personam; quotiescumque extiterit in tali loco; & tale esset privilegium Oratorii privati, si haberet restrictionem ad locum; sic expresse Pignatell. loc. cit. n. 58. La Croix lib. 6. part. 3. n. 931. §. De Oratoriis, & alii.

Privilegiatus potest probabiliter, tam in civitate, quam ruri, dum ibi commoratur, uti Oratorio privato, ita tamen ut interim non utatur eo, quod est in civitate; quia sicuti illa verba Domus tua solite habitationis excludunt omnem aliam domum, quæ non sit solita habitatio privilegiati; ita etiam includunt omnem domum, quæ sit solita habitatio; & proinde extendendam concessionem ad ipsam. Pignatell. loc. cit. numer. 60. Pasqualigius in 99. Canonis cent. 1. g. 84.

n. 3. & alii; Probabilius tamen docent oppositum Quarti loc. cit. dub. 3. difficult. 1. La Croix lib. 6. part. 2. num. 1269. Diana part. 9. tract. 1. resolut. 22. cum aliis ibi citatis, quia Summus Pontifex nunquam per unum Breve concedit facultatem, ut possit celebrari missa in pluribus Oratoriis privatis, sed in uno tantum, ut constat ex stylo Curie; in modernioribus autem Brevis solet apponi facultas utendi Oratorio privato, & in civitate, & ruri: unde est semper attendendus tenor indulti.

Tertia clausula: Decenter muro extracto, & ornato, ab omnibus domesticis usibus libero, denotat, quod locus, in quo vult erigi Oratorium, debet esse decens, muro clausus saltem a tribus lateribus, ornatus, & instructus omnibus suppellectilibus necessariis ad Sacrum faciendum, & ab omnibus domesticis usibus liber, & segregatus. Unde supra cubiculum Oratorii, seu supra Capellam non debet retineri lectum ad dormiendum, aut alia res profana, ut monet S. Carolus in 4. Concilio Provinciali, quod refert Gavanti. in Manual. verb. Ecclesiarum reverentia n. 14. Et Sac. Congr. Immun. in Tridentina 30. Septembris 1636. apud Ricc. in Synops. verb. Capella n. 7. & Monacell. tom. 4. supplement. ad 2. tom. num. 471.

Potest tamen privilegiatus, si nolit amplius uti privilegio, pro suo libito convertere Oratorium in usus profanos, quia Oratorium privatum non est locus sacer, nec immutabiliter dicatus divino cultui, adeoque nec gaudet Immunitate ecclesiastica, ut decrevit Sac. Congregat. Immunit. in Perusina 9. Decembris 1631. apud Barbosa in Summa Apostolic. decis. verb. Oratorium num. 10. Et sic tenet Quarti loc. cit. dub. 4. difficult. 2. Tamburino. opuscul. de Sacrific. lib. 1. cap. 4. num. 10. & alii passim. Si autem privilegiatus velit licetum tale Oratorium profanatum remittere ad usum celebrandi Sacrum, indiget nova approbatione Ordinarii; citati supra Doctores, & alii passim.

Quarta clausula: Per Ordinarium loci prius visitando, & approbando, ac de ipsius Ordinarii licentia, ejus arbitrio duratura, unam missam pro unoquoque die, dummodo in eadem domo celebrandi licentia, quæ adhuc duret, alteri concessa non fuerit, per quemcumque Sacerdotem ab eodem Ordinario approbatum Secularium, seu Regularem, sine tamen quoruncumque Jurium Parochialium præjudicio, ac Paschatis Resurrectionis, Pentecostes, Nativitatis Domini Nostri Jesu Christi, aliisque solemnioribus anni festis diebus exceptis, in tua, ac familiarum, & hospitum Nobilium tuorum præsentia celebrari facere libere, & licite possis, & valeas, Auctoritate Apostolica tenore præsentium concedimus, & indulgemus, non obstantibus, &c. Volumus autem, quod familiares servitius tuis tempore dictæ missæ actu non necessariis ibidem missæ hujusmodi interessentes ab obligatione audiendi missam in Ecclesia diebus festis de præcepto minime liberi censeantur. — Dat. Romæ, &c. 17

Ordinarius adveniendus Oratorio prædicitum omnibus requisitis in indulto, tenetur approbationem, & licentiam concedere, quia non habet potestatem limitandi concessionem Summi Pontificis; & si injuste eam denegerit, vel semel concessam sine justa causa revocet, potest cogi ab Archiepiscopo, & aliis Superioribus, ut eam concedat. Communis. Ex justa tamen causa, ut si deficiant requisita, potest eam non concedere, & concessam revocare, donec Oratorium sit decenter instructum omnibus in indulto requisitis. Communis.

Privata Oratoria post primam visitationem in concessione, & approbatione non possunt amplius de jure visitari ab Episcopo, nec ab eis potest exigi procuratio, quia cum non sint loca sacra, aut religiosa, immo nec pia, ut censuit Abbas in cap. ultimo, de censibus num. 1. & Fagnan. ibid. num. 2. & 29. & ibid. in opusculo de grangiis num. 2. g. & 26. Cardia. Petra loc. cit. num. 58. Pignatell. tom. 1. consult. 93. sub num. 24. circa medium, jam non videtur ex quo capite Episcoporum visitationi subiaceant, ut notant Fagnan. loc. cit. Card. Petra loc. cit. Ventriglia in praxi tom. 2. annotat. 19. §. unic. num. 19. Pignatell. loc. cit. numer. 24. circa medium, ubi expresse dicit: "Nam licet Oratorium privatum visitetur, quando primo conceditur licentia, non tamen continuatur jurisdictione Episcopi ad illud visitandum, cum privatum sit; unde de facto non visitatur." Cap. fin. de censib. juncto cap. 16. §. Deinde, eodem tit. in 6.

Tamen licet Episcopus non possit tamquam Visitator ad dicta Oratoria privata accedere, permissum

est ei nihilominus videre (saltem quando præcedit accusatio, vel denuntiatio, aut fama publica, quod Oratorium indecenter teneatur, & in ipso non adsint, seu non serventur requisita in indulto), an revera indecenter teneatur, & non serventur dicta requisita; tunc enim Episcopus potest procedere super crimine in iudicio actu visitationis, vel denuntiationis, aut inquisitionis secundum ea, quæ leguntur in cap. Qualiter, & quando 24. de accusationibus. Et sic potest accedere ad Oratoria privata, ut videat: an constet de corpore delicti, scilicet, an vere inibi deficiant requisita in indulto, & sine debita reverentia sacrificium missæ celebretur? & sic providere, ut opus fuerit; Innocentius in cit. cap. ultim. de censibus post principium, Abbas antiquus ibid. num. 2. & Abbas Siculus ibid. in fine, ubi sic ait: "Et Credo, quod licet Episcopus non possit visitare hujusmodi Oratoria, ut hic; tamen posset ad illa accedere, ut videat, quomodo se habeant, & si præter formam juris constructa sint, & an honeste tractentur?" Pignatell. tom. 1. cit. consult. 93. num. 24. circa medium, ubi sic dicit: "Cum, scilicet Episcopo, non competit proprium jus visitandi Oratoria privata, licet possit ad illa accedere, ut videat, quomodo se habeant, & an bene tractentur? ut pariter distinguit Fagnan. in dict. cap. ult. num. 5. de censibus; Thomas del Bene tom. 2. cap. 16. sect. 12. dub. 11. num. 6. Castropal. & alii apud ipsam. Et idem Pignatell. tom. 6. consult. 98. num. 39. ubi sic habet: "Illudque visitare amplius potest ultra primam vicem, ut cognoscat, an manentur in eo statum, in quo debet esse, ut in ipso possit celebrari?" Et sic concordat etiam Fagnan. in cit. cap. ultim. de censibus, disceptat. de grangiis, & eorum Oratoris, num. 25. Card. Petra loc. cit. num. 60. Barbosa de jur. Eccles. univers. lib. 2. cap. 8. num. 15. Ventriglia in praxi tom. 2. annotat. 19. §. unic. num. 19. & alii.

Episcopi non possunt concedere licentiam celebrandi in Oratoriis privatis; ibi enim missæ non possunt celebrari, nisi de licentia Summi Pontificis, ut Sac. Congreg. Concil. respondit Archiepiscopo Bononiensi die 10. Martii 1617; Et eadem Sac. Congreg. Concil. de mandato SS. D. Pauli V. die 25. Octobris 1615. irritavit licentias omnes celebrandi in Oratoriis privatis ab Episcopis concessas, & expresse prohibuit, ne hujusmodi licentias concedere audeant; & novissime in decreto Clementis XI. adducto supra sub num. 5. ubi prohibetur, quod, nequidem ipsi Episcopi possint celebrare in Oratoriis privatis contra formam inibi præscriptam.

Immo Episcopi neque possunt concedere licentiam domi celebrandi, ut infirmus pro Viatico communicetur; sic expresse Fagnan. cap. In his 30. de privileg. num. 13. ubi refert sic declarasse Sacram Congregationem Concilii respondendo Eminentissimo Cardinali Legato Portugalliz; & sic tenet Eminentissimus Cardinalis Petra loc. cit. n. 15. & alii.

Potest tamen Episcopus concedere licentiam erigendi Oratorium in domo privata, & inibi per modum habitus semper celebrandi; dummodo tale Oratorium habeat publicum ingressum, & egressum, quia tunc positio ingressu publico, & egressu patente in publicam viam, illud Oratorium censetur publicum, adeoque propria auctoritate potest designari ab Episcopo ad divinum cultum tantum, & ad celebrationem Sacrificii; ita Aversa de Sacrific. q. 11. sect. 14. §. Quinto poterant, Naldus, Homobon. Pasqualig. & alii, quos citant, & sequuntur Diana part. 9. tract. 1. resolut. 21. Quarti loc. cit. dub. 5. difficult. 5. & alii passim.

Privilegium Oratorii durat, durante vita illius, cui facta est concessio, eoque mortuo, finitur, nec transit ad hæredes, quia est privilegium personale, quod finitur morte personæ privilegiatæ; l. In omnibus ff. de Regul. juris, & cap. Privilegium, de Regul. juris in 6. (Vide reg. 27. & 28. tit. 34. part. 7.) Unde mortuo privilegiato, nequidem familia ipsius agnatiua eo amplius uti potest, quia non conceditur personaliter facti mi-

miis, sed accessorie, quatenus trahit ad participandum in privilegio domini, & ideo cum cesset privilegium quoad dominum, cessabit etiam quoad familiam; *cap. Quilibet, de electione. & l. Nihil dolo, ff. de Regulis Juris. (Vid. lit. A pag. 38. ex num. 1. ad 15. lit. D, pag. 104. num. 60.)* Et sic tenent *Doctores communiter*, juxta praxim, ac stylum Curie Romanæ non permittentis hujusmodi privilegia transire ad successores, non obstante dicta clausula, ac de ipsius Ordinarii licentia ejus arbitrio duratura: Nam ista clausula ponitur, non ad extendendam concessionem, sed ad illam modificandam, quatenus sit duratura ejus arbitrio, intelligendo de arbitrio prudentis, & boni viri, qui illam possit revocare ex justa causa juxta dicta supra n. 24. Et docent Sanchez lib. 7. consil. cap. 1. dub. 55. n. 7. Tamb. opusc. de Sacrif. lib. 1. c. 4. §. 4. n. 16. Quarti loc. cit. dub. 5. diffi. 2. Card. Petra loc. cit. num. 31. Pignatell. cit. consil. 98. n. 52. Amostaz de causis piis, l. 5. c. 10. n. 83. Pasqualig. q. 626. n. 2. & alii passim.

31 Mortuo Summo Pontifice, qui concessit, vel Ordinatio, qui Oratorium semel approbavit, non perit Oratorii concessio, quia est gratia facta, quæ non cessat mortuo, vel amoto ab officio eo, qui eam concessit; unde mortuo Episcopo, non est opus alia licentia, & approbatione novi Ordinarii; Pignatell. tom. 6. consil. 98. num. 53. Quarti loc. cit. dub. 5. diffi. 3. & alii communiter; arg. cap. Si cui 46. de præbend. in 6. ibi: "Hujusmodi concessio (quam cum speciale munitio continet, decet esse mansuram) non expirat etiam re integra per obitum concedentis." Immo indultum Oratorii non perit, mortuo Pontifice concedente, etiamsi ante ipsius mortem nondum fuerit ab Ordinario approbatum, & executioni demandatum; Pignatell. loc. cit. num. 54. & alii passim, arg. cap. Si super gratia 9. de Offic. delegat. in 6. ibi: *Ipra gratia, licet nondum sit in ejus executionem processum, morte non perimitur concedentis, & cit. cap. Si cui 36. de præbend. in 6. Non expirat etiam re integra per obitum concedentis.*

33 Quinta clausula: *Unam missam pro unoquoque die, clare demonstrat, non posse ibi celebrari, nisi unica missa pro quolibet die, ut novissime fuit etiam declaratum in cit. decret. Clementis XI. adducto supra n. 5. ubi prohibet omnibus Sacerdotibus, & etiam Episcopis, ne ibi celebrent, postquam fuerit jam celebrata illa unica missa, quæ in indulto conceditur, & obligat celebratum diligenter inquirere, & se optime informare, an jam ibi celebrata fuerit dicta unica missa, quæ in indulto conceditur? Unde tam celebrans, quam celebrare faciens in dicto Oratorio alteram missam, & plures, peccat mortaliter; quia delinquit in re gravi contra expressam Summi Pontificis inhibitionem. Quarti loc. cit. dub. 6. & ipso teste, alii communiter.*

35 Sexta clausula: *Dummodo in eadem domo celebrandi licentia, quæ adhuc duret, alteri concessa non fuerit, aperte ostendit, quod in eadem domo nequeunt esse plura Oratoria, & quod idem Oratorium nequit suffragari quoad satisfaciendum præcepto audiendi missam pluribus dominis distinctis ad invicem non subordinatis, aut pluribus familiis, si forte plures sint in eadem domo; & Communis. Unde si in eadem domo sint duo domini cum suis distinctis familiis, & uterque impetraverit indultum Oratorii, is, qui posterius impetravit, non potest eo uti, durante indulto prius pro eadem domo impetrato, ut constat ex relatis verbis, & notant Tamburin. opusc. de Sacrif. lib. 1. cap. 4. §. 4. num. 20. Quarti loc. cit. dub. 7. & alii communiter. Cessante autem primo indulto incipit valere secundum impetratum pro eadem domo, quia tunc tollitur impedimentum, quo ejus validitas impediatur, & constituitur causa dans validitatem, nempe voluntas Pontificis ad totum tempus, pro quo datur privilegium, seu indultum, ita ut tunc incipiat privilegium, seu indultum, tamquam tunc, & non antea concessum, juxta l. Si incertus 1. §. 1. ff. De Legatis 3. ibi: *Quod si nunc datum; & juxta tradita per Gloss. in cap. Non firmatur, de Regulis Juris in 6. Calderin. consil. 2. nu-**

mer. 3. de const. Pign. tom. 6. cit. cons. 98. n. 66. & alii.

Si autem plures familie habitent in domo divisa in plures partes, potest pro qualibet habere locum privilegium, seu indultum Oratorii; dummodo partes tales sint, quæ habeant cubicula, & alia loca pro officinis, & aliis domesticis usibus sufficientia pro habitatione familie; ita ut in qualibet parte sint ea, quæ ordinarie requiruntur pro constituenda domo, nihilque officiat, quod habeat ingressum communem, atrium commune, & aulam principaliter communem; per textum in leg. Si quis duas 6. §. 1. ff. Communia Prædiorum, ibi: "Quod & in ædibus potest dici, si in domibus, pariete medio ædificato, unam domum in duas dividerit (ut plerique faciunt) nam & hic pro duabus domibus accipi debet." Sic Pignatell. cit. consil. 98. n. 61. cum aliis ibi citatis.

Item si domus pluribus solaris constet, nempe superioris, & inferioris, & in ipsis distinguantur diversæ habitationes, in quibus habitent diversæ familie, erunt diversæ domus, juxta diversitatem solariorum, sive domus superioris, sive inferioris, vulgo *appartamenti di sopra & di sotto*, ut ponderat Castr. in cit. l. Si quis duas 6. §. 1. in fine ff. Communia Prædiorum; Cavalcan. dec. 19. n. 52. §. 4. & 61. p. 2. Carpan. Ad Stat. Mediol. c. 434. n. 32. Pign. loc. cit. n. 62. & Rota cor. Merlino dec. 411. num. 11. Et ratio est, quia inter has portiones domus adest sufficiens divisio, nec est communicatio in actu habitandi inter familias inhabitantes, quod sufficit, ut censeantur domus diversæ in ordine ad fruendum multiplico privilegio Oratorii privati.

Septima clausula: *Per quemcumque Sacerdotem ab Ordinario approbatum Sacerdotem, seu Superiorem suorum licentia Regularem, indicant Sacerdotem ibi celebratum debere habere à suo respectivo Superiore approbationem, saltem generalem, & licentiam saltem tacitam, seu non prohibitionem ibi celebrandi; Communis. Ut enim notat Pignatell. loc. cit. num. 84. dicta clausula est apposita, ne privilegiati possint facere celebrare per quemcumque Sacerdotem exterum, & qui non habeat licentiam celebrandi in diocesi, ob vitanda ea inconvenientia, quæ sequerentur, si Sacerdotes exteri absque licentia diocesani celebrare possent in diocesi. Unde si quis ex rationabili causa positiva inhiberetur à suo respectivo Superiore, gravior peccaret ibi celebrando, quia tunc, cum non verificaretur conditio exacta à Summo Pontifice, nec pariter suffragaretur indultum concessum sub talis conditione, & sic perinde esset, ac celebrare in loco incepto contra voluntatem Pontificis, & sui respectivo Superioris, quod est grave peccatum; Quarti loc. cit. dub. 8. & alii passim. Non requiritur tamen pro ibi celebrando licentia Parochi, quia Parochus nec est Ordinarius, nec habet jus prohibendi; Quarti loc. cit. dub. 8. Diana part. 9. tract. 1. resol. 15. cum aliis ibi citatis.*

Octava clausula: *Sine jurium parochialium præjudicio, denotat, quod in his privatis Oratoriis non potest exerceri ullum habitus Parochiale sine licentia Ordinarii, aut Parochi; Communis. Hinc non possunt ibi exigi decimæ, primitivæ, seu oblationes, quæ de jure debentur Parochi; nec potest ministrari Sacramentum Eucharistiæ tempore Paschatis sine licentia Parochi, aut Ordinarii; nec denuntiarum Matrimonii, aut benedicti puerperæ, & alia hujusmodi ad Parochum spectantia, & qui ibi similia perageret sine licentia saltem tacita, gravior peccaret, nisi excusaretur ratione parvitas mater; Tamburin. Opusc. de Sacrif. lib. 1. cap. 4. §. 4. numer. 24. & seq. Diana part. 9. tract. 1. resol. 15. cum aliis ibi citatis; Quarti loc. cit. dub. 9. cum Molfes. Pellizar. & Quintanadv. ibi citat.*

In his privatis Oratoriis potest ministrari Sacramentum Penitentiae, & Eucharistiæ, si id non sit per specialem aliquam constitutionem expresse prohibentem; Communis. Immo Diana part. 4. tract. 4. Suarez de Religione tom. 4. lib. 9. Rodríguez tom. 1. quest. 67. art. 3. Pellizar. part. 3. respons. moral. cap. 39. Quintanadv. in rheolog. moral. tom. 1. tract. 7. sign. 33. num. 8. & alii tenent, posse Regulares in Oratoriis pri-

vatis Eucharistiæ extra festum Paschatis ministrare, etiam Episcopis contradicentibus, & prohibentibus; eo quia habent privilegium Pauli IV. de anno 1557. addandam Eucharistiæ secularibus extra proprios Conventus. Recte tamen monent Diana loc. cit. Lezana in Summa t. 3. verb. Eucharistia n. 11. & alii consultius esse, si Regulares, contradicentibus Episcopis, non ministrarent, cum hoc etiam consulat Sixtus IV. quoad usum amplissimi privilegii concessi Ordini Predicatorum ad administrandam Eucharistiæ secularibus, ut patet in Bulla incip. Sedis Apostolicæ: Sed hæc corrigere ex iis, quæ adducuntur infra sub n. 94. in novissima encyclica Benedicti XIV. præsertim §. 20. *

Sacerdotes autem Sacerdotes non possunt ibi ministrare Eucharistiæ, nisi de licentia saltem præsumpta, & tacita Episcopi, vel Parochi, quæ licentia facillè præsumi potest; præsertim cum communio eorum, qui missæ intersunt, pertinet ad idem Sacrificium, & cum eo connexionem habeat: unde olim, qui missæ intererant, semper communicabant. Sic Tamburin. Opusc. de Sacrif. l. 1. c. 4. §. 4. n. 24. & seq. cum aliis ibi citatis; Quarti loc. cit. dub. 9. & alii.

Nona clausula: *Exceptis diebus Paschatis Resurrectionis, Pentecostes, & Nativitatis Domini, nec non aliis solemnioribus festis diebus, excipit quædam solemniora festa, in quibus non licet in Oratoriis privatis missam celebrare; & talia festa ex decreto Sac. Congr. Rit. 17. Novembr. 1607. sunt Nativitas D. N. Epiphania, Pascha, Pentecostes, Annuntiatio, & Assumptio B. M. V. Festum SS. Petri, & Pauli, & ex decreto Sac. Congr. Concil. emanato in Derthonen. 17. Febr. 1675. lib. 33. fol. 100. etiam festum S. Titularis Ecclesiæ loci. Sic apud Monacell. tom. 2. tit. 13. form. 1. n. 19. & 20. tom. 4. suppl. ad 2. tom. num. 485.*

Hinc, si quis in diebus festis exceptis celebraret, & dupliciter peccaret; primo quia contra gravem prohibitionem Summi Pontificis celebraret, vel celebrari facit in loco pro talibus festis excepto; secundo quia non satisficit præcepto audiendi missam, ut expresse declaratur in cit. decreto Clementis XI. adducto supra n. 5. Sic Diana part. 9. tr. 1. resol. 13. cum aliis ibi citatis; Quarti loc. cit. dub. 10. & alii passim.

Decima clausula: *In tua, & familia tua presentia celebrari facere, designat personas, quæ in indulto comprehenduntur, seu continentur, quæ sunt pater, mater, uxor privilegiati, filii, filiz, nurus, gener, & nepotes, alique agnati, & affines, dummodo habitent cum ipso indultario, seu privilegiato, & ipsius sint co-mensales. Communis. Non autem famuli, ac famulæ, quia nomine familiae suæ veniunt solum agnati, ut dixit Rota in Romana seu Bononien. Protocoliarum 20. Aprilis 1671. s. Clarus, & §. His tamen coram Albergato, aut ad summum Cognati; Card. de Lugo de jure patronat. disc. 25. num. 2. & 3. Tum quia famuli, & famulæ, qui sub nomine familiarium continentur, ex Barbosa appellat. 96. num. 1. & 4. expresse excluduntur, & exceptantur à Papa in ipso indulto per clausulam separatam, & distinctam, ibi: "Volumus autem, quod familiares servitiis tuis tempore dictæ missæ actu non necessarii, ab obligatione audiendi missam in Ecclesia diebus festis de præcepto, tum minime liberi censeantur," quæ aliis frustranea, otiosa, & illusoria esset; & illico induceretur correctio, & contrarietas, quæ semper est vitanda, maxime quando verba sunt clara; ut hic, prout in terminis literarum Papa observat Rota coram Coccino dec. 2338. num. 5. & 6. Si enim ipsi familiares servitiis indultarii tempore dictæ missæ actu non necessarii non liberantur ab obligatione audiendi missam in Ecclesia diebus festis de præcepto, stat clarum, quod non comprehendantur in indulto, & familiares actu necessarij suis servitiis tempore dictæ missæ satisfaciunt præcepto solum contemplatione ipsius indultarii. Sic expresse tenet, & solide probat ex tomis Monacell. tom. 2. form. 12. tit. 13. n. 32. & seq. & tom. 4. suppl. ad 2. tom. n. 486. & seq. Mathæuz. Offic. Curia c. 10. n. 75. & plures alii;*

tum etiam quia in modernioribus Brevibus solet poni hæc clausula: *In vestra, ac natorum, consanguineorum, & affinium vestrorum presentia.* Unde jam sic cessat difficultas, & stat clara responsio.

Unde sequenti non sunt Doctores contrarium scribentes, & docentes, posse famulos, & famulas sibi celebrari facere missam, eamque audire, & præcepto satisfacere in Oratorio privato, sive presentia personarum, quarum contemplatione concessum est indultum; oppositum enim expresse declaratur in cit. decreto Clementis XI. ibi: *Vel abique presentia personarum, quarum contemplatione gratiora concessio emanavit.* Sic sapientissimi Doctores, La Croix, lib. 6. part. 2. n. 272. & alii passim, qui post dictum decretum scripserunt. Possunt tamen missam celebrari sibi facere, eamque audire, & præcepto satisfacere, in Oratorio privato, sine presentia domini, omnes illi, qui sunt de familia agnati, & cognati indultarii, dummodo habitent cum ipso indultario, & ipsius sint comensales. Et ratio est, quia in indulto non explicatur presentiam domini esse necessariam, & illa verba: *In tua, & familia tua presentia* possunt reddere sensum disjunctivum vel in tua, vel familia tua presentia, seu non solum in tua presentia, sed etiam familia tua; tum quia sicut dominus potest sibi celebrari facere sine familia, non obstante particula conjunctiva, & familia tua, ita poterit familia sine domino; & revera sic servat praxis communis, ut passim absente Domino, qui sunt de dicta ejus familia audiant missam in Oratoriis privatis. Sic tenent passim Doctores, & à fortiori tenere debent Pellizarius, Aversa, Castrop, Quintanadv. Pignatell. Diana, Quarti, & alii dicentes id posse etiam famulos, & famulas sine presentia domini. Nunc autem quoad supradicta attendenda est novissima dispositio Benedicti XIV. felic. record. in constitut. incip. Cum duos: ubi statuit, non licere celebrare missam in absentia domini, ac præsentia sola familia, etiamsi præsens sit aliquis, sive ex filijs, sive ex consanguineis, sive ex affinibus, sive ex familiaribus, sive deum ex hospitibus nobilibus, decernens non posse vigore similis indulti celebrari missam in privatis Oratoriis, quando eidem missæ actu non intersit aliquis ex iis, quibus principaliter indultum concessum est. Indultum vero principaliter concessum intelligi debet iis tantum, quibus Breve dirigitur, nimirum personis illis, quæ à tergo ejusdem Brevis proprio nomine nuncupantur. Et de facto Oratorium privatum in quo missa celebrabatur absente domino, cui indultum principaliter fuerat concessum, ab Episcopo fuisse valide suspensum, rescripsit Sac. Congr. Conc. in Marsicen. Oratorii die 3. Decembr. 1740. ad dub. 2.

Pater, mater, filii, ac filiz, fratres, ac sorores privilegiati, eorumque uxores, ac viri non gaudent tali privilegio, si habitent in eadem domo, sed vivant suis propriis expensis, quia nomine familiae veniunt solum, qui sunt familiares; prædictæ autem personæ non sunt familiares, quia in ipsis deficit conditio necessaria ad constituendam familiaritatem, nempe comensalitas, juxta cap. Sicut nobis, de verbor. significat. in 6. sine qua destruitur familiaritas, quamvis habitent in eadem domo materiali: quia cum vivant propriis expensis, & habeant omnia servitia, & suos domesticos seorsim à familia privilegiati, non communicant in habitatione cum ipso, sed constituent familiam, & habitationem omnino distinctam à privilegiato; Pignatell. cit. consil. 98. n. 95. & alii communiter.

Undecima clausula: *Necon in hospitium tuorum nobilium presentia, denotat, quod duplex conditio debet concurrere, nempe quod sint hospites, & quod sint nobiles; Communis. Non requiritur tamen in istis nobilitas ex genere, quia indultum dicit tantum Nobilium, non autem Ex nobili genere, unde sufficit quæcumque nobilitas, sive ex Genere, sive ex Privilegio, sive ratione matris tantum, sive ratione dignitatis, seu gradus, sive quocumque alio modo conveniat hospiti ad verificandam qualitatem nobilitatis requisitam, cum sufficiat, ut appellari possit aliquo modo nobilis; Pignatell.*

tell. cit. consuli. 98. num. 100. Tamburin. opuscul. de sacrific. missæ lib. 1. cap. 4. §. 4. num. 32. Monacelli tom. 4. suppl. ad tom. 2. n. 492. & alii passim.

58 Hospitum autem appellatione veniunt illi, qui domi comorantur tamquam extranei recepti à domino, qui quidem sunt comensales, sed ex occasione temporanea, & ad certum tempus. An autem hoc privilegium extendatur ad hospites unius diei, & ejusdem civitatis, seu loci, qui ab indultario invitantur ad prandium, vel ad spectaculum, & similia? Variant Doctores. Affirmativam enim tenent Pignatell. cit. consuli. 98. num. 101. Tamburin. loc. cit. numer. 33. Pellizarius in Manual. Regular. tom. 2. tract. 8. cap. 2. sect. 2. quest. 12. num. 150. & alii, quia, dicunt ipsi, revera hi quoque sunt hospites. Immo insuper addunt posse virum nobilem de industria invitari ad hunc finem, ut possit in dicto Oratorio audire missam, quia uterque, tam invitans, quam invitatur, utitur jure suo, nec fraudem committit: quia sic solum redditur habitus viri nobilis, ut gaudere possit privilegio; negativam tamen sententiam docent Quarti loc. cit. dub. 2. Diana part. 9. tract. 1. resolut. 6. alii plures apud ipsum volentes, quod nomine hospitum non comprehendantur habitantes in eadem civitate, seu loco, sed aliunde adventientes, quia indultum Oratorii, cum disponat contra jus commune, strictè, & non ample est interpretandum. Qui veri sunt hospites, si ex aliquo accidenti absit die festo indultarius, possunt sibi facere celebrari missam, eamque audire, & præcepto satisfacere in dicto Oratorio absque præsentia domini, propter dicta supra num. 54. In modernioribus autem Brevibus solet poni hæc clausula in hospitum tuorum nobilium præsentia solum pro Oratoriis ruri existentibus.

60 Duodecima clausula: Volumus autem, quod familiares servitius tuis tempore dictæ missæ actu non necessarii, ibidem missæ hujusmodi interessentes, ab obligatione audiendi missam in ecclesia diebus festis de præcepto minime liberi censeantur, aperte demonstrat, quod illi familiares, qui non sunt actu necessarii servitius domini tempore dictæ missæ non satisfaciunt ibi præcepto, quamvis ejus expensis vivant, & comensales sint. Necessitas autem servitius in dictis familiaribus requisita non debet esse physica, & quoad missam, quia certe privilegiatus tempore missæ nullo indiget, nisi sit infirmus gravior, sed respectu domini, & quidem spectata necessitate morali considerando non solum decentiam, seu conditionem dominorum, & dominarum, ne soli, vel solæ remaneant domi, & debito comitatu priventur, sed etiam domus, ne remaneat derelicta à domesticis; sic Card. Petra tom. 2. comment. ad const. 8. Honorii III. n. 63. Pignatell. cit. consuli. 98. n. 107. & 108. & alii.

62 Advertendum tamen, quod cum die 30. Julii 1706. in Auximana Oratorii privati transcripta fuisset in solo dicta clausula Brevis, nempe Volumus autem quod familiares servitius tuis, &c. propositum fuisset in Sacra Congregatione Concilii sequens dubium: An in vim dicti Brevis satisfaciunt præcepto missæ in diebus festis omnes famuli comensales, vel quinam in casu? Rescriptum fuit: Dilata juxta mentem, & mens fuit, quod Orator peteret declarationem à Papa; sicque patet, Sac. Congr. Concil. noluisse apponere manum propter satis claram mentem Papæ in dicta clausula expressam; sic apud Monacelli. tom. 4. suppl. ad 2. tom. n. 487.

63 An Capellanus, seu Sacerdos electus ad celebrandum in Oratorio privato, & minister interserviens satisfaciunt præcepto audiendi Sacrum diebus festis ibi celebrando, & respective ministrando? Variant Doctores: Pignatellus enim tom. 6. citat. consuli. 98. numer. 97. sic præcisè habet: "Quod autem ad Capellanum, quando contingit in Oratorio celebrare, non potest satisfacere præcepto audiendi missam in Oratorio illius, cuius est Capellanus, si salarium tantum recipiat per celebrando, absque eo quod in celebratione interserviat domino, sed habet tantum onus celebrandi; potest autem, si sit adductus servitio domini, ita ut celebret, & dominus aut familia habeat commoditatem audien-

di missam: tunc enim est in servitio domini, & cum recipiat salarium, vivit expensis ipsius, ac proinde concurrunt conditiones necessariae, ut sit vere familiaris." Rosignolus autem de Eucharistia quest. 8. artic. 12. num. 16. absolute supponit quælibet Sacerdotem electum ad ibi celebrandum satisfacere præcepto, & utitur hoc fundamentum ad probandum satisfacere etiam ministrari, & ab omnibus interviemem, quamvis talis minister non esset ex privilegiatis per diploma, & existerent alii privilegiati, qui possent, & vellent Sacro ministrare; quia, dicit ipse, sicuti Sacerdos electus ad ibi celebrandum satisfacit, non est cur non satisfaciatur minister electus ad ministrandum; & sicut potest eligi hic, vel ille Sacerdos ad missam celebrandam, ita potest hic, vel ille minister eligi ad interserviendum; tunc quia minister interserviens Sacro sortitur privilegium, & conditionem celebrandi. Sic ille citans pro se Dianam lib. 9. tract. 1. resolut. 17.

64 Ast tamen, quamvis sit verum, quod satisfaciatur Sacerdos celebrans, & minister interserviens, quando non adest inter privilegiatos, qui possit, & velit ministrare Sacro; non sic autem de ministro non privilegiato in casu, quo adsit inter privilegiatos qui possit, & velit ministrare Sacro, quia ipse non est accessorium ad consequendum ipsum principale concessum, cum sine ipso possit: quod hoc privilegio esse concessum, in cap. final. de privilegiis in 6. & non revocato ut supra, neque uti extra domum propriæ habitationis ex decreto Clem. XI. adducto supra n. 5. Quod tamen debet intelligi juxta novissimam declarationem Innoc. XIII. const. inc. Apostolice Ministerii §. 2. ibi: Declaramus (vide lib. 8. pag. 100. col. 2.) Quæ Innoc. XIII. constitutio confirmata est quoad omnia à Benedicto XIII. const. inc. In Supremo.

65 Item non comprehenduntur in decreto tollente Oratoria privata, Capellæ, & Oratoria Cardinalium, quia statim ac sunt promoti ad hanc sublimem, & eminentem dignitatem absque alia expeditione indulti, non per viam extensionis, sed comprehensionis includuntur in dispositione cap. fin. de privileg. in 6. ut ad longum probat Fagnan. in cap. Quod nonnullis à n. 6. usque in finem de privilegiis. Cardinales enim sunt dignitate, & officio majores Episcopis, ut expresse declaravit Eugenius IX. constit. incip. Non mediocri: & Leo X. constit. incip. Superne: & patet experientia, ac per consequens æquali, ac majori titulo gaudent privilegio habendi Oratorium privatum, sicut Episcopi; & inibi missam audientes diebus festis satisfaciunt præcepto; Communis.

66 Habens Bullam Cruciatæ non satisfaciunt præcepto audiendi missam in privato Oratorio; per Bullam enim Cruciatæ non conceditur facultas habendi tale Oratorium privatum; neque Commissarius Bullæ potest eam licentiam concedere, sed solus Papa; Communis. Privilegium enim Bullæ Cruciatæ circa Oratoria privata fuit sublatum per Concilium Tridentinum sess. 22. in decreto de observandis, & evitandis in celebratione missæ, & per decretum Sacri Congregationis jussu Pauli V. editum die 25. Octob. 1615. Atque in hac specie declaravit Sac. Congr. Concilii die 14. Novembris 1648. ad preces Archiepiscopi Calaritari per hæc verba: "An privilegium Bullæ Cruciatæ pro hujusmodi Oratoriis, altaribus, ac missarum celebratione in dicta diocesi possit suffragari? Item an quatenus dictæ Capellæ sub decreto Sacri Concilii, nec non dicto decreto Pauli V. & litterarum prohibitionis comprehendantur, & Bulla Cruciatæ non suffragetur, liceat Archiepiscopo & Bulla Sacerdotes, tam Seculares, quam Regulares in eisdem Capellis celebrare volentes post editum ab Archiepiscopo publicatum, seu intimatum, procedere, & quibus penis illius punire? Sac. Congr. respondit: "privilegium Bullæ Cruciatæ non suffragari. Item licet Archiepiscopo contra Sacerdotes, tam Seculares, quam Regulares in iisdem Capellis celebrare volentes, post editum Archiepiscopi publicatum, procedere etiam ad penas censurarum." Sic refert ex Fagnan. Pignatell. tom. 6. cit. consuli. 98. n. 117.

67 Oratoria, quæ sunt in aulis publicis palatii civitatis,

68 tis, ubi Senatores conveniunt, sunt privata, adeoque opus est indulto Summi Pontificis, ut ibi celebrari possit. Sic declarasse Sacram Congregationem Concilii refert Diana part. 9. tract. 1. resol. 35. & ex ipso Quarti loc. cit. lib. 3. diffult. 3. Non comprehenduntur autem in decreto tollente Oratoria privata capellæ carcerum publicorum. Unde potest in ipsis quolibet die celebrari, & ab omnibus ibi missam audientibus satisfaci præcepto audiendi missam diebus festis, cum ipsæ capellæ censeantur Oratoria publica: Diana loc. cit. Quarti loc. cit. La-Croix lib. 7. part. 2. num. 264. & alii. In decreto enim Concilii Trident. cit. sess. 12. c. 8. tollente Oratoria privata comprehenduntur dumtaxat Oratoria in particularibus domibus existentia. Sic declarasse Sacram Congregationem in Florentina 1. Sept. 1615. & in Combricens. 1. Julii 1615. refert Barbosa in cit. cap. 8. sess. 22. Concilii Tridentini n. 21. & in Summa Apostolicæ decet. verb. Oratorium n. 2. & Sellius in Selectis Canonice. cap. 18. n. 25.

69 Item non comprehenduntur in decreto tollente Oratoria privata, Capellæ, & Oratoria existentia in propriis palatiis & domibus propriæ habitationis Episcoporum, sive sint in diocesi, sive extra; & inibi missam audientes satisfaciunt præcepto de audienda missa diebus festis, ut respondit Sac. Congr. Concil. 22. Septembr. 1640. in Nullus lib. 6. decret. pag. 421. & præcedente 17. August. 1630. lib. 14. decret. pag. 147. Etiam sint Episcopi Titulares; eadem Sac. Congr. Concil. in Valentina 1616. apud Monacell. tom. 2. tit. 13. formul. 1. in adnot. ad decretum communionis quotidiana n. 1. & ibid. cod. tit. 13. formul. 2. n. 3. in princip. ubi dicit: quod hoc privilegio esse concessum, in cap. final. de privilegiis in 6. & non revocato ut supra, neque uti extra domum propriæ habitationis ex decreto Clem. XI. adducto supra n. 5. Quod tamen debet intelligi juxta novissimam declarationem Innoc. XIII. const. inc. Apostolice Ministerii §. 2. ibi: Declaramus (vide lib. 8. pag. 100. col. 2.) Quæ Innoc. XIII. constitutio confirmata est quoad omnia à Benedicto XIII. const. inc. In Supremo.

70 Etiam sint Episcopi Titulares; eadem Sac. Congr. Concil. in Valentina 1616. apud Monacell. tom. 2. tit. 13. formul. 1. in adnot. ad decretum communionis quotidiana n. 1. & ibid. cod. tit. 13. formul. 2. n. 3. in princip. ubi dicit: quod hoc privilegio esse concessum, in cap. final. de privilegiis in 6. & non revocato ut supra, neque uti extra domum propriæ habitationis ex decreto Clem. XI. adducto supra n. 5. Quod tamen debet intelligi juxta novissimam declarationem Innoc. XIII. const. inc. Apostolice Ministerii §. 2. ibi: Declaramus (vide lib. 8. pag. 100. col. 2.) Quæ Innoc. XIII. constitutio confirmata est quoad omnia à Benedicto XIII. const. inc. In Supremo.

71 Item non comprehenduntur in decreto tollente Oratoria privata, Capellæ, & Oratoria Cardinalium, quia statim ac sunt promoti ad hanc sublimem, & eminentem dignitatem absque alia expeditione indulti, non per viam extensionis, sed comprehensionis includuntur in dispositione cap. fin. de privileg. in 6. ut ad longum probat Fagnan. in cap. Quod nonnullis à n. 6. usque in finem de privilegiis. Cardinales enim sunt dignitate, & officio majores Episcopis, ut expresse declaravit Eugenius IX. constit. incip. Non mediocri: & Leo X. constit. incip. Superne: & patet experientia, ac per consequens æquali, ac majori titulo gaudent privilegio habendi Oratorium privatum, sicut Episcopi; & inibi missam audientes diebus festis satisfaciunt præcepto; Communis.

72 Item non comprehenduntur in decreto tollente Oratoria privata, Capellæ, & Oratoria privata Regularium possunt enim adhuc hodie Generales, & Provinciales Regularium in suis Conventibus, & Collegiis erigere privata Oratoria: dummodo ad divinum cultum tantum sint deputata; & in ipsis absque alia Episcopi, vel Summi Pontificis facultate possunt legi eodem die plures missæ, nedum à Regularibus, sed etiam à Presbyteris secularibus, cum hoc privilegium non sit personale tantum, sed etiam locale; quo frui possunt omnes alii Sacerdotes, Sæc. Aversa, Hieronymus Garzias, Lezana, Suarez, Lugo, Bassus, Azorius, Facundes, Marchinus, Reginaldus, Miranda, Tamburinus, Peyrinus, & alii innumeri citati, & secuti à doctissimo P. Rosignolo de Eucharistia quest. 8. art. 14. num. 1. Et sic tenent etiam Diana. part. 9. tract. 1. resol. 32. & 33. Quarti part. 3. tract. 10. dub. 9. La-Croix lib. 6. p. 2. n. 275. & alii passim.

73 Nec quoad hæc Oratoria fuerunt revocata privilegia Regularium à Concilio Tridentino sess. 22. in decreto de observandis, & evitandis in celebratione missæ; quia ibi Concilium revocavit solum privilegia celebrandi missam in particularibus domibus, unde in ipso decreto dicitur: "In particularibus domibus, unde in ipso de-

creto comprehenduntur dumtaxat Oratoria in particularibus domibus existentia, ut sæpius declaravit Sacra Congregatio per decreta allata supra num. 68. Et dato etiam quod per Concilium fuissent revocata privilegia concessa antecederet Regularibus habendi in suis Conventibus, & Collegiis Oratoria privata, & ibi celebrandi, fuerunt tamen innovata per posterioriorem concessionem factam post ipsum Concilium Societati Jesu, & in virtute communicationis privilegiorum etiam aliis Regularibus à Gregorio XIII. die 3. Maji 1575. per Breve incip. Decet Romanum Pontificem, in quo sic expressè habetur: "Volumus, ut in Oratoriis, & Capellis, quæ ipsius Societatis Provinciales per se in domibus, Collegiis, & alii locis, ubi aliqui Societatis residebunt, approbaverint, & ad divinum dumtaxat cultum deputaverint, missæ, & alia divina officia, aliter licentia minime requisita, celebrari possint." Nec etiam quoad hæc Oratoria privata sunt revocata privilegia Regularium in novissimo decreto Clementis XI. de celebratione in Oratoriis privatis adducto supra n. 5. quia decretum, ut illud legenti patet, loquitur solum de altari portatili, ibi: Quo vero ad altare portatile... Utendū dicto altari portatili.

74 In supradictis privatis Regularium Oratoriis, seu Capellis possunt omnes fideles missam audire, & satisfacere præcepto audiendi Sacrum diebus festis: quia ista Oratoria gaudent privilegio Oratorii publici, cum sint per modum habitus deputata dumtaxat ad divinum cultum, & tale privilegium non sit personale tantum, sed etiam locale, quo frui possunt etiam omnes alii Christiani fideles. Sic Tamburin. opuscul. de Sacrific. lib. 1. cap. 4. §. 3. num. 6. citans Azorium, Suarez, & Diana, Quarti loc. cit. part. 3. tit. 10. dub. 9. §. Colligitur 3. Rosignolus loc. cit. num. 7. verb. Secunda: ubi expresse dicit, quod in dictis Oratoriis omnes indifferenter, & libere audiunt Sacrum, nec nullus est, qui dubitet, quin præcepto satisfaciunt.

75 Cardinalis Petra tamen tom. 2. comment. ad const. 8. Honorii III. num. 48. & 49. sic præcisè habet: "Illud autem, an Seculares ibi missam audientes satisfaciunt præcepto, certum est regulariter non satisfacere, nisi specialiter sit privilegium, quod debet in fonte revideri; prout an in illis Oratoriis possint celebrare Sacerdotes seculares, ut animadvertit Passerinus de statu homin. tom. 3. quest. 189. artic. 10. numer. 982.

76 An autem Regulares possint habere Oratoria privata etiam extra Conventus in grangiis & domibus ruralibus, utilitatis, & recreationis causa acquisitis, variant Doctores. Affirmativam enim tenent Lezana, Rodriquez, Peyrin, Joannes de la Cruz, Henriquez, Leo, Quintanadven. Garzias, Pellizarius, Diana, Aloysius de Si Joanne, & Miranda citati, & secuti ab eodem Patre Rosignolo loc. cit. num. 8. sequi ubi id late probat, & ostendit, non posse Regulares in hoc impediri ab Episcopis, concluditque, omnes audientes missam in diebus Oratorii sitis in eorum grangiis & domibus ruralibus satisfacere præcepto audiendi Sacrum in diebus festis; vide ipsum loc. cit. & Quarti loc. cit. dub. 9. per tot. Negativam autem docent Card. Petra loc. cit. numer. 53. & Matthæucc. Officialis Curia cap. 10. n. 83. ubi dicunt, post Concilium Tridentinum esse prohibitum, nam Sac. Congr. Concilii die 1. Martii 1689. ad dubium Oratorii: An Sacerdos Regularis absque peculiari Sedis Apostolicæ indulto possit in domo rurali monasterii celebrare? Respondit negativè; unde etiam monet D. Card. Petra, in hac materia respicienda esse atenta verba privilegiorum, an etiam se extendant ad parvas domos recreationis. De Regularium Oratoria privata legitime eriguntur, & deponentur, ex verbis allegatis privilegii Gregorii XIII. requiritur, ut Provinciales per se ipsos locum observent, & designent; privilegium enim sic habet expresse: Ut in Oratoriis & Capellis, quæ ipsius Societatis Provinciales per se approbaverint, & ad divinum dumtaxat cultum deputaverint. Et per hoc Card. de Lugo in responsis moralibus lib. 4. dub. 14. suprad. defendit, non